

POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Filozofická reflexia náboženského dialógu v stredoveku: Akvinský, Lullus a Kuzánsky

Autor: Mgr. Martin Vašek, PhD.

Oponent: doc., Mgr. Michal Chabada, PhD.

Pri bližšom skúmaní nejakej etapy dejín filozofie sa ukazujú nielen staré riešenia problémov v inom svetle, ale aj nové inšpiratívne podnety pre súčasné diskusie. Domnievam sa, že z dôvodu existencie mnohých predsudkov to o výskume dejín stredovekej filozofie platí dvojnásobne. Ďalším vedeckým počinom v tomto smere je aj predkladaná habilitačná práca Mgr. Martina Vaška, PhD. s názvom *Filozofická reflexia náboženského dialógu v stredoveku: Akvinský, Lullus a Kuzánsky*.

1. Náročnosť spracovania riešenej problematiky práce

Autor vo svojom skúmaní vychádza z práce s primárnymi textami v originálnom jazyku, čo je doplnené zohľadnením relevantnej sekundárnej interpretačnej literatúry (najmä v nemeckom jazyku). Riešená problematika je náročná z toho aspektu, že názory skúmaných autorov sú k otázke medzináboženského dialógu viacvrstvové a otvorené. Preto je priam nevyhnutnosťou rozvinúť a interpretovať potenciality, ktoré z tejto otvorenosti a neukončenosti vznikajú a následne zaujať k nim vlastný a podložený postoj. Domnievam sa, že autor si poradil s týmito úskaliami, pričom mohol viac prezentovať svoj názor k celej komplexnej problematike.

2. Posúdenie úrovne spracovania práce

Spracovanie práce po formálnej a obsahovej stránke spĺňa všetky hlavné kritériá. Na akési doladenie celkového dojmu z práce by bolo vhodné urobiť komparáciu medzi prístupmi T. Akvinského, R. Lulla a M. Kuzánskeho k problému medzináboženského dialógu. Tým by sa zreteľnejšie ukázali zhody a rozdiely medzi nimi. Zároveň by sa ukázalo, ktorý z týchto troch prístupov má asi najbližšie k súčasným diskusiam a teda, z ktorého prístupu by vznikali čo najväčší počet prípadných aktualizácií pre dnešok.

Autor niekedy cituje český text a prekladá ho do slovenčiny (s. 8, 13), inokedy cituje priamo český text bez prekladu. Škoda, že autor nezohľadnil novšie preklady T. Akvinského do slovenčiny a aj staršie preklady M. Kuzánskeho (napr. Kuzánsky, M.: *O učenej nevedomosti*. Bratislava, Pravda, 1979; Kuzánsky, M.: *O beryle*. In: Antológia z diel filozofov. Humanizmus a renesancia. Bratislava, IRIS, 2006, s. 65 – 93). Uvedomujem si, že každá vedecká práca, a teda aj habilitačná má vychádzať najmä z lektúry a interpretácie primárnych textov, no ak existuje slovenský preklad s vedeckou redakciou, je osožné ho zohľadniť. Nie je nevyhnutné stále začínať „na zelenej lúke“, ale nadviazať na to, čo bolo na danom poli skúmania urobené, kriticky to zhodnotiť a prísť s vlastným riešením. Len takto je nový výskum prínosom a posúva riešenie danej problematiky. Práca s originálnym textom a prekladom je komplementárna a žiaduca. Ak sa nemýlim, práve takto postupovali scholastickí autori.

Autor niekedy kľúčové latinské termíny prekladá, inokedy nie. Na s. 72 podáva výpočet siedmich hlavných hriechov bez prekladu. Ako by preložil termín *acedia*? Na s. 83 je menšia nepresnosť v dátumoch (v roku 1308 resp. 1307 ... Na jar v roku 1037).

K zvýšeniu kvalitatívnej úrovne práce by jednoznačne prispelo, keby sa autor zamerlal na jeden aspekt medzináboženského dialógu u skúmaných autorov (napr. problém násilia alebo racionality). Týmto spôsobom by sa dali sledovať metamorfózy tohto fenoménu nielen v stredoveku, ale aj v súčasných diskusiách.

3. Prínos a úroveň výsledkov práce

Posudzovaná habilitačná práca je napriek vyššie uvedeným výhradám jednoznačným príspevkom k rozvoju medievalistických štúdií na Slovensku. Svoje kritické pripomienky by som formuloval ako podnety na ďalšie spracovanie a dúfam, že vylepšenie. Ide o solídnu prácu s primárnymi a sekundárnymi textami, v ktorej sa prezentuje autorova rozhl'adenosť a orientácia v problematike.

4. Posúdenie formálne stránky práce (jazyk, štýl, štruktúra)

Až na malé jazykové nedostatky je práca napísaná jasným a zrozumiteľným spôsobom, štýl je triezvy (bez krasorečenia a neprehľadných

vetných konštrukcií), štruktúra práce je prehľadná a premyslená. Kapitoly sú za sebou radené chronologicky, škoda, že nie sú viac obsahovo prepojené.

5. Otázky do diskusie

Súhlasím s autorovým názorom, že filozofia je podmienkou možnosti dialógu medzi náboženstvami (s. 11). Chcel by som sa však spýtať, aký model filozofie môže byť touto bázou a prečo? Domnievam sa, že nie každý filozofický prúd je použiteľný. Zaobišli by sa náboženstvá bez filozofie? Nie je medzináboženský dialóg v podstate filozofickým dialógom náboženstiev?

Ak je možné badať prepojenie medzi monoteizmom a násilím, nie je tolerancia spojená skôr s polyteizmom? Príkladom je prístup O. Marquarda.

Akým spôsobom vyrastá zo stredovekých podnetov a rozchádza sa s nimi myslenie Hansa Künga s jeho projektom svetového étosu?

Ak som vyjadril svoj dojem, že mi chýba autorov názor či postoj, pýtam sa, ktorý zo stredovekých prístupov k tematizácii medzináboženského dialógu je mu najbližší a prečo.

Vyjadrujem presvedčenie, že autor habilitačnej práce Mgr. Martin Vašek, PhD. pripravil text, ktorý sa stane inšpirujúcim pre ďalší rozvoj medievalistických štúdií na Slovensku. Konštatujem, že predložená práca *Filozofická reflexia náboženského dialógu v stredoveku: Akvinský, Lullus a Kuzánsky* spĺňa kľúčové obsahové a formálne požiadavky, ktoré sú kladené na tento druh práce. Vzhľadom k tomu **navrhujem**, aby bola Mgr. Martinovi Vašekovi, PhD. akademickými orgánmi Filozofickej fakulty UKF v Nitre, udelená **vedecko-pedagogická hodnosť docent (doc.)** v študijnom odbore 2. 1. 1. filozofia.

V Bratislave, 27. 4. 2015

doc. Mgr. Michal Chabada, PhD.